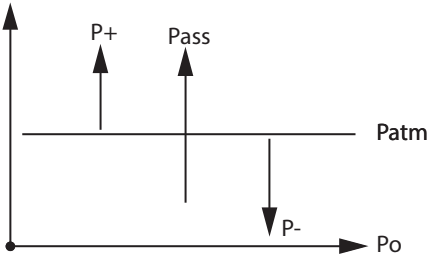

12 Vakuové komponenty

Základní informace o podtlaku

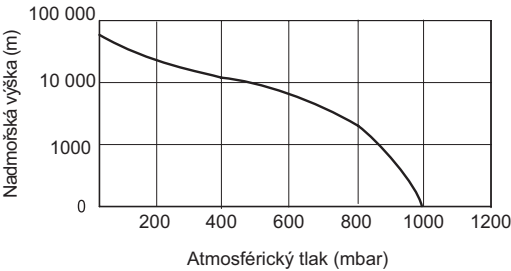
Pojem „podtlak“ označuje fyzikální situaci, ke které dochází v prostředí, v němž je tlak plynu nižší než atmosférický tlak.
Za kladný tlak jsou považovány všechny tlaky o hodnotě vyšší, než jakou má atmosférický tlak; všechny nižší hodnoty jsou záporné.

P_{ATM} = atmosférický tlak
 P_0 = nulový tlak, absolutní vakuum
 P_+ = kladný relativní tlak
 P_{ASS} = absolutní tlak
 P_- = záporný relativní tlak

Tlak rozměrově představuje sílu působící na jednotku povrchu, jeho měrnou jednotkou je jeden pascal (Pa), který představuje tlak dosažený při působení síly 1 newtonu (N) na povrch o ploše 1 m².
Výsledek je proto:
pascal = newton/metr² ==> Pa = N/m²

U některých aplikací se běžně používají alternativní jednotky, jako je jeden milibar (mbar), který se rovná 100 Pa, nebo Torr či mmHg, který se rovná 133,322 Pa, přičemž poslední z nich se používá k měření především ve zdravotnictví (krevní tlak), ačkoli nepatří mezi jednotky z mezinárodní soustavy jednotek SI.
Atmosférický tlak měřený v milibarech se snižuje s měnící se nadmořskou výškou (měřenou v metrech) tak, jak je znázorněno na následujícím grafu.
Porovnání mezi hodnotami atmosférického tlaku naměřeného na úrovni moře se stejnými hodnotami naměřenými v různých nadmořských výškách.

Porovnání mezi hodnotami atmosférického tlaku naměřeného na úrovni moře se stejnými hodnotami naměřenými v různých nadmořských výškách.

mmHg	mbar	Nadmorská výška m	-60 kPa	-75 kPa	-85 kPa	-90 kPa	-99 kPa
760	1013.25	0	60.0	75.0	85.0	90.0	99.0
750	999.9	111	58.7	73.7	83.7	88.7	97.7
740	986.6	200	57.3	72.3	82.3	87.3	96.3
730	973.3	275	56.0	71.0	81.0	86.0	95.0
720	959.9	467	54.7	69.7	79.7	84.7	93.7
710	946.6	545	53.3	68.3	78.3	83.3	92.3
700	933.3	655	52.0	67.0	77.0	82.0	91.0
690	919.9	778	50.7	65.7	75.7	80.7	89.7
571	894.6	1000	48.7	63.1	73.1	78.1	87.1
593	790.6	2000	37.7	52.7	62.7	67.7	76.7

12 Podtlakové součásti

Zvedací síla

Jedním z referenčních parametrů pro výběr podtlakových talířů a uvedených v tabulkách je zvedací síla (vyjádřená v kg), která je jedinečná pro každý typ podtlakového talíře a která se počítá podle tohoto vzorce:

$$F = \frac{S \times P}{\eta}$$

Kde:

F = zvedací síla vyjádřená v kg;

S = přídržný povrch podtlakového talíře vyjádřený v cm²;

P = síla vykonávaná atmosférickým tlakem v závislosti na úrovni podtlaku, vyjádřená v kg/cm²;

η = bezpečnostní koeficient.

Bezpečnostní koeficient

Podtlakové talíře v katalogu byly navrženy k teoretickému udržení břemena třikrát vyšší silou, než jaká je uvedena v tabulkách.

Uvedené hodnoty zohledňují následující:

P = 0,75 kg/cm²: hodnota vyvinutá úrovní podtlaku přibližně 250 mbar abs. (-75 kPa).

η = 3: bezpečnostní koeficient, platí pro situace, kdy je přídržný povrch podtlakových talířů vodorovný, povrch je hladký a vodotěsný a zrychlení či zpomalení pohybujícího se břemena je nižší než 10 m/s².

Objem

Vnitřní geometrický objem podtlakového talíře představuje objem vzduchu, který je třeba „vypustit“, tedy objem, který je třeba přidat k celému rozvodnému okruhu při výpočtu doby odčerpání, zejména když je použito více podtlakových talířů.

Jde o jeden z parametrů sloužících ke stanovení průtokové sací kapacity generátoru podtlaku.

Tento parametr má velkou důležitost, když je generátor dimenzován podle manipulovaných produktů vytvářejících dokonalé utěsnění s dolním povrchem podtlakových talířů, jako jsou například kovové plechy nebo tabulové sklo.

Ve všech situacích, kdy může být manipulovaný materiál „prodyšný“, se doporučuje provést zkoušky úchopu s jedním podtlakovým talířem a podle toho určit správný tok sání.

Parametry při výběru podtlakových talířů

Při výběru nejvhodnějšího typu směsi pro konkrétní aplikaci a typ produktu je třeba zohlednit tyto parametry:

- hmotnost a rozměry břemena;
- intenzita pracovních cyklů a jejich závažnost;
- drsnost povrchu zvedaného břemena a jeho teplota;
- přítomnost olejů, rozpouštědel, chemických látek nebo jiných korozivních látek na uchopovaném povrchu;
- environmentální podmínky: přítomnost látek v atmosféře a teplota při používání;
- zda je nutné, aby na uchopovaném povrchu nebyly stopy či otisky prstů;
- pokud má povrch břemena vykazovat přilnavost, je nutné odvést elektrostatický náboj.

Obecné vlastnosti kaučukových směsí

Materiál	Mezinárodní zkratka	Název Elesa	Vlastnosti	Černá nebo šedá, matný povrch.	Pracovní teplota	Tvrdost	Chemická odolnost	Použití
Nitrilová pryž nebo pryž odolná vůči oleji	NBR	A	Vysoce odolná vůči oleji, teplu a stárnutí. Nízká trvalá deformace. Dobrá nepropustnost vzduchu a plynů. Bez ošetření nízká odolnost vůči ozónu. Špatné dielektrické vlastnosti. Nízká pružnost.	Tmavě šedá	Od -40 do +130 °C	60 ÷ 70° Sh.A	Odolnost vůči minerálním a rostlinným olejům, uhlovodíkům, plynům, vodě a páře.	Díky excelentním mechanickým vlastnostem dokážou tyto podtlakové talíře manipulovat s těžkými břemeny a jsou odolné vůči natržení, prasknutí a protržení. Jsou vhodné k uchopu kovových plechů, skla a břemen s hladkým povrchem.
Přírodní pryž	NR	N	Excelentní elasticita a odolnost vůči opotřebení, proříznutí a natržení.	Tmavě šedá	Od -70 do +80 °C	45 ÷ 50° Sh.A	Střední odolnost vůči mořské vodě a středním koncentracím kyselin.	Flexibilita směsi umožňuje uchopení drsných a nepravidelných povrchů. Jsou vhodné na dřevo, lepenku, mramor, cihly, sklo a plast.
Silikon	VMQ	S	Excelentní výkonnost za vysokých i nízkých teplot. Vodivá směs.	Neutrální bílá Červená	Od -50 do +300 °C	40 ÷ 45° Sh.A	Excelentní odolnost vůči látkám obsahujícím chlór, rozpouštědlům, ozónu, kyslíku a UV záření.	Široké uplatnění nachází v obalovém potravinářském odvětví, elektronickém odvětví a farmaceutickém (zdravotnickém) odvětví, v nichž je obecně teplota povrchu produktů velmi důležitým parametrem (velmi vysoké teploty nebo teploty pod 0 °C).
Žlutá přírodní pryž	NR	NG	Excelentní elasticita a odolnost vůči opotřebení, proříznutí a natržení.	Přírodní žlutá	Od -50 do +70 °C	40 ÷ 45° Sh.A	Střední odolnost vůči mořské vodě a středním koncentracím kyselin.	Větší flexibilita směsi umožňuje uchop drsných a nepravidelných povrchů. Doporučují se k uchopu papíru, lepenky, plastu, plastových balících fólií atd.
Hydrogenovaná nitrilová pryž	HNBR	B	Excelentní odolnost vůči opotřebení, stárnutí, olejům obsahujícím chlór, mazivům a benzínu. Nízká trvalá deformace. Nezanechává šmouhy na přilnavých površích podtlakových talířů.	Červená	Od -40 do +170 °C	60 ÷ 75° Sh.A	Odolnost vůči minerálním a rostlinným olejům, chlóru, uhlovodíkům, plynům, vodě a páře.	Díky vysoké odolnosti vůči deformaci dokážou tyto podtlakové talíře manipulovat s těžkými břemeny a odolávají silnému namáhání (natržení, prasknutí, protržení).

Technická data